

Sekerka ze Zašové

MUZEJNÍ

KUKÁTKO

Minulý měsíc se našim spolupracovníkům podařil skutečně neobvyklý nález. V širším okolí obce Zašová byla nalezena drobná kovová sekerka, která navzdory svým skutečně malým rozměrům (d = 6 cm, š = 1,8 cm, d ostří = 2,2 cm) představuje možná nejvýznamnější nález v historii archeologického bádání v širším regionu. Sekerka bikonvexního tvaru je vyrobená z mědi.

Nejstarší měděné artefakty dělíme na tzv. lehké (tyčinky, plíšky, drobné ozdoby) a těžké (převážně nástroje). Právě drobné sekerky, mezi které spadá i zašovský nález, patří k nejstarším nálezům ze skupiny „těžkých“ artefaktů.

Chronologicky ji řadíme pravděpodobně do lengyelského, nebo epilengyelského kulturního komplexu, tedy do závěru mladší doby kamenné a do počátku pozdní doby kamenné. Její stáří odhadujeme přibližně na 6000 let.

V době kamenné – jak vy-

plyvá ze samotného názvu této dějinné epochy – dominují předměty vyráběné z kamene a výrobky z mědi (příležitostně také ze zlata), které se na území České republiky objevují jenom sporadicky. Jde v zásadě o importy převážně z Balkánu, nebo Slovenska, kde díky lehce dostupným ložiskům mědi začala pozdní doba kamenná, tady označovaná i jako doba měděná, o něco dřív. Těžba (nebo povrchový sběr) a metalurgie mědi v dané době v České republice zatím nebyla

doložena. Vzhledem na rozměry sekerky, technologické vlastnosti mědi i její dostupnost v místě nálezu se nepředpokládá její primární využití jako pracovního nástroje. Její funkce byla zejména prestižní a symbolizovala nově vznikající elitní sociální skupinu složenou z mužů, kteří se v této době dostávají na vedoucí posty v tehdejší společnosti.

Druhá teorie, nevylučující luxusní status předmětu, je založena na magickém a kulturním pozadí nového mate-

riálu. Artefakt by mohl plnit funkci vzácného milodarů věnovanému blíže nespecifikovanému božstvu – této teorii nahrává i častý nález obdobných předmětů mimo běžnou sídelní oblast. Sekerku ze Zašové je teoreticky možné spojit s obětí za úspěšný přechod Karpat.

Obdobný nález měděné sekerky, která je však pravděpodobně o něco mladší, pochází Halenkova-Dinotic.

Samuel Španihel, archeolog
Muzea regionu Valašsko, p. o.

MĚDĚNÁ SEKERKA představuje nejvýznamnější nález v historii archeologického bádání v regionu. Foto: archiv MRV

